

Ziekteverzuim in de bouw

2015

eib

Economisch Instituut
voor de Bouw

Ziekteverzuim in de bouw

Het auteursrecht voor de inhoud berust geheel bij de Stichting Economisch Instituut voor de Bouw. Overnemen van de inhoud (of delen daarvan) is uitsluitend toegestaan met schriftelijke toestemming van het EIB. Het is geoorloofd gegevens uit dit rapport te gebruiken in artikelen en dergelijke, mits daarbij de bron duidelijk en nauwkeurig wordt vermeld.

Oktober 2016

Ziekteverzuim in de bouw

2015

Bart Meuwese

Inhoudsopgave

Samenvatting	7
1 Inleiding	11
1.1 Inleiding	11
1.2 Gevolgen van de registratie van loondoorbetaling in het tweede ziektejaar	11
2 Ontwikkeling ziekteverzuimpercentage	13
2.1 Ontwikkeling verzuimpercentage	13
2.2 Verzuimpercentage naar werknemerskenmerken	14
2.3 Verzuimpercentage naar bedrijfskenmerken	19
2.4 Vergelijking bouw en andere bedrijfssectoren	22
3 Meldingsfrequentie	25
3.1 Ontwikkeling meldingsfrequentie	25
3.2 Meldingsfrequentie naar werknemerskenmerken	25
3.3 Meldingsfrequentie naar bedrijfskenmerken	26
4 Verzuimduur en aantal ziektegevallen	29
4.1 Ontwikkeling verzuimduur en aantal ziektegevallen	29
4.2 Verzuimduur naar kenmerken werknemers	29
5 Verzuim langer dan één jaar	33
5.1 Ontwikkeling verzuim langer dan één jaar	33
5.2 Langdurig verzuim naar werknemerskenmerken	34
5.3 Langdurig verzuim naar bedrijfskenmerken	34
Bijlage	37
EIB-publicaties	39

Samenvatting

Verzuimpercentage bescheiden toegenomen

Het ziekteverzuimpercentage¹ in de bouw is in 2015 uitgekomen op 4,5%², inclusief het tweede jaar van ziekte betrof het verzuim 5,2%. In vergelijking met 2014 is het verzuim iets toegenomen, in 2014 kwam het verzuim nog uit op respectievelijk 4,4% en 5,2%³. De niveaus van 2014-2015 komen overeen met de verzuimcijfers van vlak voor de crisis. Tijdens de crisisjaren liep het verzuim op tot ongeveer 5% (excl. 2e jaar van ziekte). In 2014 nam het verzuim voor het eerst weer duidelijk af, in 2015 lijkten de niveaus te stabiliseren.

Ziekteverzuim neemt toe met leeftijd, zo ligt het verzuimpercentage van werknemers van 55 jaar en ouder ruim twee keer zo hoog als dat van jongere werknemers. Ook zijn er verschillen tussen beroepsgroepen waarneembaar: het overig bouwplaatspersoneel, straatmakers en timmerlieden kennen een bovengemiddeld verzuim. Figuur 1 geeft weer dat het verzuim onder het bouwplaatspersoneel van 5,8% in 2014 afnam naar 5,5% in 2015. Het verzuim onder het UTA-personeel is daarentegen toegenomen van 2,3% in 2014 naar 2,9% in 2015. Onder de UTA-beroepen ligt het verzuim naar verhouding hoog onder leidinggevenden, uitvoerders en werkvoorbereiders. Tot slot hangt het verzuimpercentage samen met de aard van werkzaamheden en de omvang van het bedrijf.

Meldingsfrequentie nog altijd laag

De meldingsfrequentie, het aantal ziektegevallen per verzekerd mensjaar, is toegenomen van 0,374 in 2014 tot 0,407 in 2015. Ondanks deze stijging is de meldingsfrequentie in historisch perspectief nog steeds laag te noemen, in de periode 2005-2011 lag de frequentie op gemiddeld 0,64. In alle leeftijdscategorieën is de meldingsfrequentie in 2015 toegenomen. Het aantal meldingen nam vooral toe onder het UTA-personeel (van 0,25 naar 0,33), bij het bouwplaatspersoneel bleef het aantal meldingen nagenoeg constant op 0,45 (figuur 2). Onder het bouwplaatspersoneel kennen ijzervlechtsers, timmerlieden en het overig bouwplaatspersoneel een bovengemiddelde meldingsfrequentie, bij het UTA-personeel is dit het geval bij het kaderpersoneel en het overig technisch personeel. Daarnaast varieert de meldingsfrequentie met de aard van de werkzaamheden en de omvang van het bedrijf. Zo ervaren bedrijven in de b&u een bovengemiddelde meldingsfrequentie. Dat geldt ook voor bedrijven met meer dan 100 manjaren.

Verzuimduur neemt af, aantal ziektegevallen bescheiden toegenomen

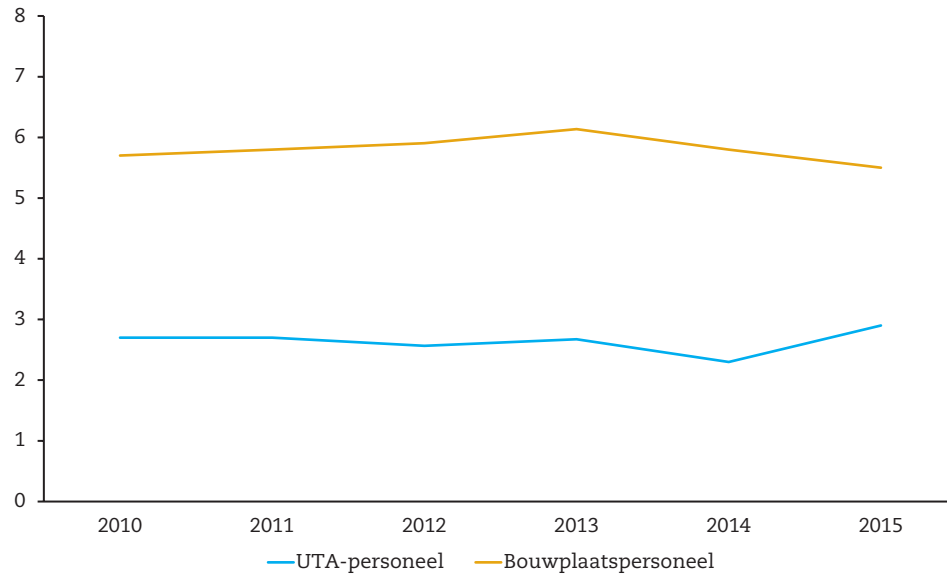
Het gemiddelde aantal patiënten per manjaar steeg van 0,27 in 2014 naar 0,28 in 2015. Het gemiddeld aantal gevallen per patiënt is tevens toegenomen van 1,35 naar 1,43. Daarentegen is zowel de gemiddelde verzuimduur per geval als de verzuimduur per patiënt afgenomen. De verzuimduur neemt sterk toe met de leeftijd. Zowel de gemiddelde verzuimduur per geval als per patiënt ligt bij werknemers van 55 jaar en ouder ruim twee keer zo hoog als bij de jongste leeftijdscategorie. Naar beroepsgroepen bezien geldt dat de verzuimduur bij het bouwplaatspersoneel aanzienlijk hoger ligt dan onder het UTA-personeel.

1 Het percentage van het aantal verzekerde manjaren dat in het eerste jaar van ziekmelding verloren is gegaan als gevolg van ziekte.

2 Dit betreft het verzuim in het eerste jaar van het verzuim. Aangezien de werkgever vanaf 2006 de zieke werknemer gedurende maximaal twee jaar moet doorbetalen, wordt vanaf 2006 het verzuimpercentage ook in het tweede jaar bepaald. In de jaren 2007 tot en met 2009 bedroeg dit 0,6% en schommelt de laatste jaren rond 1%. In 2015 bedroeg dit aandeel 0,8%.

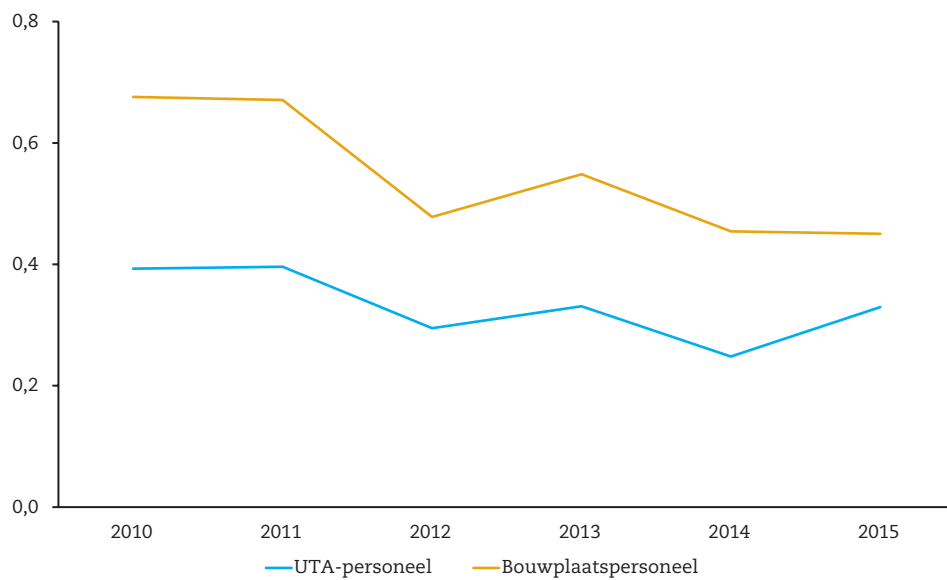
3 De verzuimcijfers over 2014 werden in 2016 herzien, de nieuwe cijfers over dit jaar worden in dit rapport op hoofdlijnen besproken.

Figuur 1 **Ontwikkeling van het verzuimpercentage, 2010-2015**



Bron: EIB

Figuur 2 **Ontwikkeling van de meldingsfrequentie, 2010-2015**

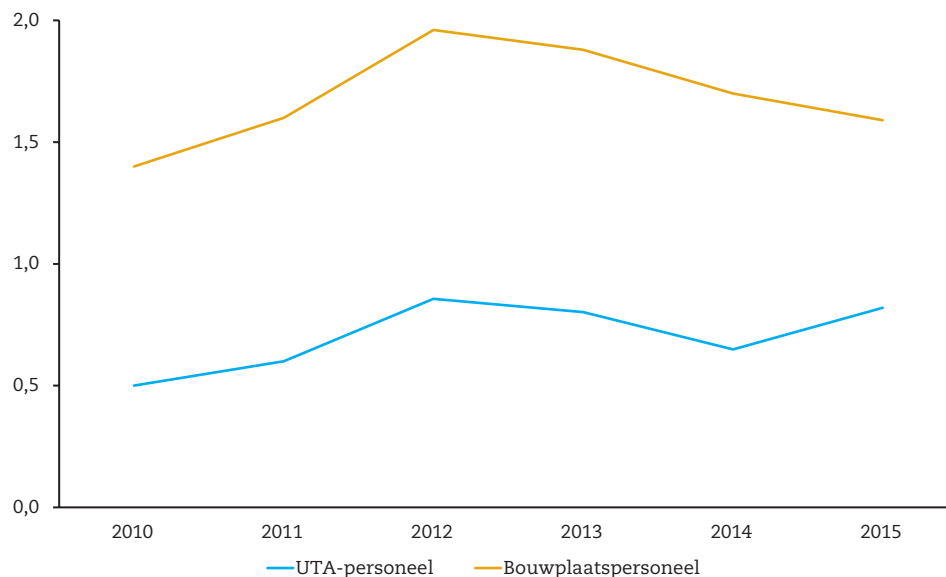


Bron: EIB

Aandeel gevallen van één jaar of langer onveranderd

Het aandeel gevallen van één jaar of langer is in 2015 nagenoeg constant gebleven in vergelijking met 2014 (1,3%). Het percentage langdurige zieken onder het UTA-personeel is licht toegenomen, dit werd echter gecompenseerd door een bescheiden afname bij het bouwplaatspersoneel. Het aandeel langdurende gevallen liep tijdens de crisisjaren op, om tussen 2014-2015 weer lagere niveaus aan te nemen. Voor de crisis schommelde dit type verzuim rond de 1%. Er is een duidelijke relatie tussen leeftijd en langdurig ziekteverzuim. Het aandeel ziektegevallen van één jaar of langer neemt met de leeftijd toe. Bij werknemers van 55 jaar en ouder ligt dit aandeel ruim twee keer hoger dan onder werknemers tussen 45-55 jaar en minimaal driemaal hoger dan onder jongere leeftijdscategorieën het geval is. Bouwplaatspersoneel kent algemeen een hoger aandeel langdurende ziektegevallen, met name timmerlieden, straatmakers en het overige bouwplaatspersoneel kennen een bovengemiddeld langdurig verzuim. Het aandeel gevallen van één jaar of langer ligt bij het bouwplaatspersoneel (1,6%) tweemaal hoger dan bij UTA-personeel (0,8%).

Figuur 3 Ontwikkeling van het aandeel gevallen van één jaar of langer, 2010-2015



Bron: EIB

1 Inleiding

1.1 Inleiding

Het Economisch Instituut voor de Bouw (EIB) rapporteert jaarlijks over het ziekteverzuim in de bouw. In deze publicatie wordt het ziekteverzuim in de bouw in 2015 beschreven. Voor de beschrijving van het ziekteverzuim is gebruik gemaakt van geregistreerde ziektegevallen van bedrijven die bij een arbodienst zijn aangesloten. De werknemers die bij deze bedrijven werkzaam zijn, vertegenwoordigen alle leeftijdsklassen, beroepsgroepen en woonprovincies die onderscheiden worden in het arbeidsbestand van de bouwnijverheid. Daarnaast is gebruik gemaakt van de meest recente gegevens voor wat betreft de werkgelegenheid. De bedrijven waarop deze gegevens betrekking hebben, vertegenwoordigen alle grootteklassen en typen die onderscheiden worden in het bedrijvenbestand van de bouw. Voor de beschrijving is voor het jaar 2015 gebruik gemaakt van gegevens over de werkgelegenheid in dat jaar.

Verzuim naar werknemers- en bedrijfskenmerken

Voor de beschrijving van het ziekteverzuim naar werknemerskenmerken zijn de ziektegevallen gekoppeld aan het dienstverbandenbestand van APG. Uit dit bestand is de leeftijd, de beroepsgroep en de woonprovincie van de werknemers af te leiden. Het aantal ziektegevallen en de manjaren verzuim in het bestand zijn geschat door het verzuim in de steekproef op te hogen met de bekende verhouding in werkgelegenheid tussen het bestand en de steekproef.

Voor de beschrijving naar bedrijfskenmerken zijn de grootte van de bedrijven, het bedrijfstype en de gewerkte manjaren per bedrijf ontleend aan de jaarlijkse bedrijveninformatie die op APG informatie is gebaseerd. Het verzuim is ook in deze tabellen geschat door ophoging van de gegevens van de arbodiensten. De gegevens worden uitgesplitst naar UTA-personeel en bouwplaatspersoneel, type bedrijf, hoofdgroep en grootteklasse. Een aantal indelingen van de bedrijven is minder gedetailleerd: de grootteklasse kleiner dan vijf en de klasse zes tot en met tien zijn samengevoegd. In dit rapport is in de hoofdgroepindeling de categorie b&u gesplitst in b&u (de hoofdaannemingsbedrijven in nieuwbouw en onderhoud) en afbouwbedrijven.

1.2 Gevolgen van de registratie van loondoorbetaling in het tweede ziektejaar

Op 1 januari 2004 is de wet Verlenging Loondoorbetaling bij Ziekte van kracht geworden. Werknemers die vóór 1 januari 2004 ziek zijn geworden werden na een ziekteperiode van één jaar gekeurd om de mate van arbeidsongeschiktheid te bepalen. Bij gebleken blijvende arbeidsongeschiktheid kon de betrokkene vervolgens een beroep doen op een WAO-uitkering. Voor werknemers die op of na 1 januari 2004 ziek worden, geldt dat de werkgever óók in het tweede jaar van ziekte de werknemer moet doorbetalen. Na twee jaar kan eventueel een beroep op de WIA (die in de plaats is gekomen van de WAO) worden gedaan. Omdat de registratie uitgaat van afgesloten gevallen kan met ingang van verslagjaar 2006 de invloed van de wet op het verzuim worden aangegeven. In de rapportage wordt daarom voor de jaren 2010 tot en met 2015 het verzuimpercentage vermeld exclusief en inclusief het verzuim in het tweede jaar van de betrokken verzuimgevallen. Alleen de uitkomsten van het verzuimpercentage exclusief het tweede jaar van ziekte geven namelijk een betrouwbare vergelijking met de jaren vóór 2006. De cijfers inclusief het tweede jaar van ziekte geven echter het door de bedrijven ervaren verzuimpercentage in 2006 tot en met 2013 weer. Bij langdurende ziektegevallen wordt de klachtcode beter geregistreerd dan bij de kortdurende ziektegevallen. Er is daarom een beperkt aantal tabellen met een verdeling van de gevallen in het tweede ziektejaar naar klachtcode opgenomen.

Leeswijzer

Hoofdstuk 2 beschrijft de ontwikkeling van het verzuimpercentage. In dit hoofdstuk is tevens een paragraaf opgenomen waarin de herziening van de verzuimcijfers over 2014 worden besproken. In hoofdstuk 3 komt de meldingsfrequentie aan bod. Hoofdstuk 4 gaat in op het aantal ziektegevallen en de verzuimduur. Tenslotte wordt in hoofdstuk 5 verder ingezoomd op de ziektegeval-

len die langer dan één jaar duren. Alle verzuimgrootheden worden zowel naar de werknemers- als de bedrijfskenmerken behandeld.

Begrippen

Van de begrippen die in deze publicatie veelvuldig worden gebruikt wordt hierna een korte beschrijving gegeven.

A-groep

De uitvoerders en de werknemers in een leidinggevend of administratief beroep. In dit rapport wordt deze groep ook als UTA-personeel aangeduid.

Arbeidsbestand

Werknemers die in de waarnemingsperiode voor één of meerdere dagen bij de uitvoeringsorganisatie sociale verzekeringen bekend waren, hetzij als werkende, hetzij als werkloze.

B-groep

Bouwplaatswerknemers die vallen onder een CAO in de bouwnijverheid. Ook aangeduid als bouwplaatspersoneel.

Duurgroep

Op grond van het aantal ziekte-dagen kan een indeling naar de duur van de ziekte worden gemaakt. Deze indeling is 1-5, 5-10, 11-20, 21-65, 66-130, 131-195, 195-260 en meer dan 260 dagen.

Meldingsfrequentie

De verhouding tussen het aantal ziektegevallen en het aantal verzekerde manjaren. Het aantal verzekerde manjaren is de som van het aantal gewerkte manjaren en het aantal manjaren ziekte.

Verzuimpercentage

Het percentage van het aantal verzekerde manjaren dat verloren is gegaan als gevolg van ziekte.

2 Ontwikkeling ziekteverzuimpercentage

2.1 Ontwikkeling verzuimpercentage

Verzuimpercentage bescheiden toegenomen

De graadmeter voor het verzuim is het verzuimpercentage, het aantal manjaren ziekte uitgedrukt als percentage van het totale aantal verzekerde manjaren. In 2015 kwam het verzuim in de bouw uit op 4,5%, inclusief het tweede jaar van ziekte betrof het verzuim 5,2%⁴ (tabel 2.1). In vergelijking met 2014 is het verzuim licht toegenomen. Hoewel ook het verzuim inclusief het tweede jaar van ziekte is gestegen, bleef het niveau afgerond gelijk aan het verzuim van 2014. De niveaus van de afgelopen twee jaar komen inmiddels overeen met het verzuim van vlak voor de crisis, tijdens de crisisjaren liep het verzuim op tot ongeveer 5%.

Tabel 2.1 Ontwikkeling verzuimpercentage exclusief en inclusief tweede jaar van ziekte, 2010-2015

	Exclusief tweede jaar van ziekte	Inclusief tweede jaar van ziekte
2010	4,8	5,5
2011	5,0	5,7
2012	4,9	5,9
2013	5,0	5,9
2014	4,4	5,2
2015	4,5	5,2

Bron: EIB

Herziening ziekteverzuim 2014

De ziekteverzuimcijfers van 2014 zoals gepresenteerd in dit rapport wijken af van de cijfers die staan vermeld in de publicatie over 2014. De cijfers voor 2014 zijn herzien omdat bij de cijfers in de publicatie 'Ziekteverzuim in de bouw 2014' de werkgelegenheid in arbeidsjaren in de bouw in 2014 werd onderschat, waardoor het verzuimpercentage te hoog uitviel. Op basis van nieuwe gegevens over het arbeidsvolume in 2014 komt het verzuim in 2014 uit op 4,4% en 5,2% (incl. tweede ziektejaar) (tabel 2.2). Beide verzuimpercentages zijn naar beneden bijgesteld.

De ontwikkeling van het ziekteverzuim vertoont door de herziening een andere lijn dan eerder werd omschreven. Tijdens de crisisjaren liep het verzuim op tot ongeveer 5%, vanaf 2014 keerde het ziekteverzuim weer terug naar de niveaus van vlak voor de crisis. Het verzuim in 2015 liet hierdoor geen grote afwijkingen zien in vergelijking met 2014: er werd een bescheiden toename gerealiseerd.

⁴ Sinds 2006 is de werkgever verplicht de werknemer gedurende maximaal twee jaar door te betalen. Daarom wordt vanaf 2006 het verzuimpercentage ook in het tweede jaar bepaald. In de jaren 2007 tot en met 2009 bedroeg dit aandeel 0,6% en schommelt de laatste jaren rond de 1%. In 2015 bedroeg dit aandeel 0,8%.

Tabel 2.2 Herziening ziekteverzuim 2014

	Inclusief tweede ziektejaar		Exclusief tweede ziektejaar	
	2014	2014 - herziening	2014	2014 - herziening
Verzuim	5,9	5,2	5,0	4,4
Leeftijd				
<20	1,1	1,0	1,1	1,0
20 - 24	2,9	2,6	2,8	2,5
25 - 29	4,2	3,7	3,6	3,3
30 - 34	4,2	3,5	3,7	3,2
35 - 44	4,7	4,1	4,0	3,6
45 - 54	6,8	6,0	5,6	5,0
≥55	9,7	8,6	7,6	7,0
Beroepsgroepen				
Bouwplaatspersoneel	7,5	6,8	6,4	5,8
UTA-personeel	3,1	2,6	2,7	2,3
Beroep				
Timmerlieden	6,8	6,0	5,8	5,2
Metselaars	9,3	8,4	7,9	7,3
Minder geschoolden	8,1	7,2	6,4	5,9
IJzervlechters	7,3	5,4	6,4	4,8
Straatmakers	9,2	8,5	7,9	7,4
Machinisten	6,8	6,1	5,4	4,9
Overig bouwplaatspersoneel	9,6	8,6	8,1	7,4
Leidinggevenden	2,6	2,1	2,2	1,8
Uitvoerders	4,4	3,8	3,7	3,3
Werkvoorbereiders	2,8	2,2	2,3	1,9
Calculators	3,0	2,3	2,5	2,1
Kaderpersoneel	2,7	2,3	2,3	2,0
Overig UT	1,7	1,4	1,6	1,4
Administratief personeel	3,3	2,9	2,8	2,4

Bron: EIB

2.2 Verzuimpercentage naar werknemerskenmerken

Verzuimpercentage neemt toe met de leeftijd

Naarmate de leeftijd oploopt, neemt het verzuimpercentage toe (tabel 2.3). Zo ligt het verzuimpercentage van werknemers van 55 jaar en ouder ruim tweemaal hoger dan onder jongere werknemers het geval is. Van alle dagen verloren aan verzuim kwam in 2015 ongeveer een derde voor rekening van oudere werknemers. Ouder worden gaat gepaard met meer chronische gezondheidsklachten, wat zich uit in een hoger verzuimpercentage. De verschillen in ziekteverzuim tussen de leeftijdsgroepen worden vrijwel volledig door chronische gezondheidsproblemen verklaard. Oudere werknemers zonder chronische gezondheidsproblemen hebben nagenoeg hetzelfde ziekteverzuimpercentage als jonge werknemers (TNO, 2014).

De ontwikkeling van het ziekteverzuimpercentage naar leeftijdscategorieën kent geen eenduidig beeld (tabel 2.3 en 2.4). Zo nam het verzuim onder werknemers tussen 20-29 jaar in vergelijking met 2014 af. Bij de overige leeftijdscategorieën nam het verzuim overwegend toe (beide verzuimgrootheden).

Ziekteverzuim verschilt naar beroepsgroep

Het ziekteverzuim verschilt niet alleen naar leeftijd maar ook naar het type werkzaamheden dat men uitvoert. Het verzuim ligt onder het bouwplaatspersoneel (5,5%) bijna tweemaal hoger dan bij UTA-personeel⁵ (2,9%). Onder het bouwplaatspersoneel kennen het overig bouwplaatspersoneel, de straatmakers en de timmerlieden een ruim bovengemiddeld verzuimpercentage

Tabel 2.3 Verzuimpercentage naar leeftijdscategorie en beroepsgroep, 2015

	Gewerkte manjaren	Manjaren ziekte	Verzekerde manjaren	Verzuimpercentage	
				Incl. ziekte 2 ^e jaar	Excl. ziekte 2 ^e jaar
	A	B	C=A+B	100*B/C	
Leeftijd					
<20	3.464	45	3.508	1,3	1,3
20 - 24	8.137	178	8.315	2,1	2,1
25 - 29	11.194	328	11.523	2,8	2,6
30 - 34	12.611	477	13.087	3,6	3,3
35 - 44	27.767	1.197	28.964	4,1	3,7
45 - 54	30.587	1.881	32.468	5,8	5,0
≥55	22.276	2.320	24.596	9,4	7,5
Totaal	116.035	6.426	122.461	5,2	4,5
Beroep					
Timmerlieden	30.290	2.269	32.558	7,0	5,9
Metselaars	7.829	478	8.307	5,8	5,0
Minder geschoolden	12.955	830	13.784	6,0	5,2
Ijzervlechters	973	34	1.007	3,4	2,9
Straatmakers	4.478	353	4.831	7,3	6,2
Machinisten	8.592	386	8.978	4,3	3,7
Overig bouwplaatspersoneel	4.499	480	4.979	9,6	7,8
Leidinggevenden	8.385	292	8.677	3,4	2,9
Uitvoerders	8.330	374	8.704	4,3	3,6
Werkvoorbereiders	6.566	228	6.794	3,4	2,8
Calculators	2.902	93	2.995	3,1	2,9
Kaderpersoneel	2.197	55	2.252	2,4	2,2
Overig UT	3.296	66	3.362	2,0	2,0
Administratief personeel	14.743	489	15.232	3,2	2,8
Totaal	116.035	6.426	122.461	5,2	4,5

Bron: EIB

⁵ Voor de indeling van de beroepsgroepen zie de bijlage.

(tabel 2.3). Bij het UTA-personeel ligt het verzuim onder leidinggevend, uitvoerders en werkvoor-bereiders hoger dan bij andere UTA-groepen. Ook hier geldt dat de ontwikkeling van het verzuimpercentage naar beroepsgroep sterk verschilt. Bij een aantal beroepsgroepen nam het verzuimpercentage in vergelijking met 2014 af (tabel 2.3 en 2.4). Bij andere beroepsgroepen nam het verzuimpercentage juist toe.

Tabel 2.4 Verzuimpercentage exclusief het tweede jaar van ziekte naar leeftijdsklasse en beroepsgroep, 2010-2015

	Ziekteverzuim exclusief ziekte 2 ^e jaar					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Leeftijd						
<20	3,8	3,6	1,8	1,6	1,0	1,3
20 - 24	3,2	3,2	2,9	2,6	2,5	2,1
25 - 29	3,5	3,6	3,3	3,3	3,3	2,6
30 - 34	3,5	3,8	3,6	3,8	3,2	3,3
35 - 44	4,6	4,6	4,2	3,9	3,6	3,7
45 - 54	5,4	5,6	5,0	5,2	5,0	5,0
≥55	6,8	7,2	8,3	8,3	7,0	7,5
Totaal	4,8	5,0	4,9	5,0	4,4	4,5
Beroep						
Timmerlieden	5,2	5,8	5,3	5,8	5,2	5,9
Metselaars	6,1	7,1	7,4	8,1	7,3	5,0
Minder geschoolden	6,1	5,0	5,9	6,2	5,9	5,2
Ijzervlechters	5,3	7,2	7,4	7,8	4,8	2,9
Straatmakers	6,2	7,1	6,2	5,7	7,4	6,2
Machinisten	5,4	4,6	4,5	5,0	4,9	3,7
Overig bouwplaatspersoneel	6,4	8,1	7,7	7,2	7,4	7,8
Leidinggevend	2,4	2,4	2,8	2,5	1,8	2,9
Uitvoerders	3,6	3,4	3,7	4,1	3,3	3,6
Werkvoorbereiders	2,1	2,0	2,1	1,8	1,9	2,8
Calculators	2,2	2,5	2,0	1,9	2,1	2,9
Kaderpersoneel	2,8	1,8	1,7	1,5	2,0	2,2
Overig UT	2,9	3,1	2,9	2,4	1,4	2,0
Administratief personeel	2,7	2,8	2,1	2,7	2,4	2,8
Totaal	4,8	5,0	4,9	5,0	4,4	4,5

Bron: EIB

Tabel 2.5 Verzuimpercentage inclusief het tweede jaar van ziekte naar leeftijdsklasse en beroepsgroep, 2010-2015

	Ziekteverzuim inclusief ziekte 2 ^e jaar					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Leeftijd						
<20	3,9	3,7	1,9	1,6	1,0	1,3
20 - 24	3,3	3,4	3,2	2,7	2,6	2,1
25 - 29	3,8	3,8	3,8	3,9	3,7	2,8
30 - 34	3,9	4,5	4,3	4,2	3,5	3,6
35 - 44	5,3	5,3	5,1	4,5	4,1	4,1
45 - 54	6,3	6,6	6,1	6,3	6,0	5,8
≥55	8,3	8,9	10,6	10,7	8,6	9,4
Totaal	5,5	5,7	5,9	5,9	5,2	5,2
Beroep						
Timmerlieden	6,1	5,8	6,6	6,9	6,0	7,0
Metselaars	7,2	7,1	9,6	10,4	8,4	5,8
Minder geschoolden	7,2	5,0	7,4	7,4	7,2	6,0
IJzervlechters	6,4	7,2	9,6	9,2	5,4	3,4
Straatmakers	7,3	7,1	7,6	7,0	8,5	7,3
Machinisten	6,5	4,6	5,6	5,9	6,1	4,3
Overig bouwplaatspersoneel	7,5	8,1	9,7	8,8	8,6	9,6
Leidinggevend	2,5	2,4	3,6	2,8	2,1	3,4
Uitvoerders	4,2	3,4	4,4	4,9	3,8	4,3
Werkvoorbereiders	2,4	2,0	2,7	2,0	2,2	3,4
Calculators	2,8	2,5	2,4	2,4	2,3	3,1
Kaderpersoneel	3,0	1,8	1,8	1,5	2,3	2,4
Overig UT	3,5	3,1	3,8	2,5	1,4	2,0
Administratief personeel	3,0	2,8	2,6	3,3	2,9	3,2
Totaal	5,5	5,7	5,9	5,9	5,2	5,2

Bron: EIB

Verzuimpercentage hoogst in Groningen

Werknemers uit Groningen hadden in 2015 in vergelijking met andere provincies een bovengemiddeld verzuimpercentage. Ook in Drenthe lag het verzuim boven het landelijk niveau. Wanneer ook de tweede ziektejaar worden meegeteld blijven beide provincies de hoogste verzuimcijfers vertonen. Daarentegen was het verzuim onder werknemers in Zeeland en Zuid-Holland naar verhouding gering te noemen. Net als in 2014 was Zeeland wederom de provincie waarin het minste verzuim werd geregistreerd.

Tabel 2.6 Verzuimpercentage naar provincie, 2015

	Gewerkte manjaren	Manjaren ziekte	Verzekerde manjaren	Verzuimpercentage	
				Incl. ziekte 2 ^e jaar	Excl. ziekte 2 ^e jaar
	A	B	C=A+B	100*B/C	
Groningen	3.102	234	3.339	7,0	6,2
Friesland	5.631	326	5.957	5,5	4,7
Drenthe	3.760	257	4.019	6,4	5,4
Overijssel	11.957	723	12.683	5,7	4,8
Flevoland	1.703	93	1.796	5,2	5,0
Gelderland	16.198	930	17.130	5,4	4,5
Utrecht	7.681	413	8.093	5,1	4,5
Noord-Holland	14.556	790	15.345	5,1	4,4
Zuid-Holland	21.923	1.088	23.005	4,7	4,1
Zeeland	3.349	153	3.501	4,4	3,6
Noord-Brabant	20.769	1.097	21.864	5,0	4,3
Limburg	5.407	322	5.730	5,6	4,8
Totaal	116.035	6.426	122.461	5,2	4,5

Bron: EIB

2.3 Verzuimpercentage naar bedrijfskenmerken

Verzuimpercentage in b&u het hoogst

In de b&u was het verzuim het hoogst (tabel 2.7). Dit geldt zowel voor het UTA-personeel (hierna A-groep) als het bouwplaatspersoneel (hierna B-groep). Naar type bedrijf kenden de onderhouds-, dakwerk- en straatwerkbedrijven een bovengemiddeld verzuimpercentage (tabel 2.8 en tabel 2.9).

Tabel 2.7 Verzuimpercentage naar sector (totaal en A- en B-groep), 2015

	Gewerkte manjaren	Manjaren ziekte	Verzekerde manjaren	Verzuimpercentage	
				Incl. ziekte 2 ^e jaar	Excl. ziekte 2 ^e jaar
A- en B-groep					
B&U	51.040	2.954	53.994	5,5	4,7
Gww	29.021	1.449	30.471	4,8	4,0
Afbouw	23.398	1.328	24.726	5,4	4,6
Overig	12.576	695	13.271	5,2	4,5
Totaal	116.035	6.426	122.461	5,2	4,5
A-groep					
B&U	21.974	826	22.800	3,6	3,1
Gww	12.440	406	12.846	3,2	2,7
Afbouw	5.982	162	6.144	2,6	2,3
Overig	6.023	203	6.226	3,3	3,0
Totaal	46.420	1.596	48.016	3,3	2,9
B-groep					
B&U	29.039	2.147	31.186	6,9	5,8
Gww	16.634	987	17.620	5,6	4,7
Afbouw	17.379	1.220	18.598	6,6	5,5
Overig	6.564	476	7.040	6,8	5,7
Totaal	69.615	4.829	74.444	6,5	5,5

Bron: EIB

Tabel 2.8 Verzuimpercentage naar type bedrijf (totaal A- en B-groep)

		Verzuimpercentage	
		Incl. ziekte 2 ^e jaar	Excl. ziekte 2 ^e jaar
A1	Nieuwbouw	5,0	4,2
A3	Nieuwbouw/gww	5,6	4,6
B0	Nieuwbouw/onderhoud	5,5	4,8
C1/2	Onderhoud	6,3	5,3
D0	Timmerwerk	4,6	3,9
E1/2	Metsel-/Voegwerk	4,7	4,3
F0	Vlechtwerk	5,6	4,4
G1/5	Afwerkbedrijven	4,2	3,6
H1/2	Dakwerk	9,2	7,4
J1	Gww	4,3	3,7
J2	Gww+diversen	5,0	4,1
J3	Straatwerk	7,1	5,5
J6	Kabel-/buizenwerk	5,1	4,2
Jrest	Overig gww	3,5	3,1
Anders		5,4	4,7
Totaal		5,2	4,4

Bron: EIB

Tabel 2.9 Verzuimpercentage naar type bedrijf naar A- en B-groep, 2015

		Verzuimpercentage	
		Incl. ziekte 2 ^e jaar	Excl. ziekte 2 ^e jaar
A-groep			
J3	Straatwerk	3,4	2,6
J6	Kabel-/buizenwerk	0,7	0,7
Jrest	Overig gww	4,0	3,5
Anders		4,0	3,5
Totaal		3,4	2,9
B-groep			
A1	Nieuwbouw	6,5	5,5
A3	Nieuwbouw/gww	7,5	5,8
B0	Nieuwbouw/onderhoud	6,9	6,0
C1/2	Onderhoud	7,5	6,4
D0	Timmerwerk	5,9	5,0
E1/2	Metsel-/Voegwerk	5,5	5,1
F0	Vlechtwerk	6,0	4,6
G1/5	Afwerkbedrijven	5,2	4,5
H1/2	Dakwerk	11,5	9,2
J1	Gww	5,3	4,8
J2	Gww+diversen	6,3	5,1
J3	Straatwerk	8,9	7,1
J6	Kabel-/buizenwerk	8,3	6,8
Jrest	Overig gww	3,6	3,2
Anders		6,4	5,6
Totaal		6,5	5,5

Bron: EIB

Verzuimpercentage neemt af met grootteklasse

Naarmate de bedrijfsgrootte toeneemt, neemt het verzuimpercentage in de bouwnijverheid af (tabel 2.10), binnen de B-groep is deze relatie het meest duidelijk aanwezig. Het verzuim binnen de kleinste bedrijven ligt in zowel de A- als B-groep sterk boven de niveaus bij de grootste bedrijven.

Tabel 2.10 Verzuimpercentage naar grootteklasse (A- en B-groep), 2015

	Gewerkte manjaren	Manjaren ziekte	Verzekerde manjaren	Verzuimpercentage	
				Incl. ziekte 2 ^e jaar	Excl. ziekte 2 ^e jaar
A- en B-groep					
≤10	24.595	2.578	27.172	9,5	7,7
11-20	17.254	850	18.104	4,7	4,1
21-50	25.913	969	26.882	3,6	3,1
51-100	17.658	883	18.542	4,8	4,0
≥100	30.615	1.147	31.762	3,6	3,3
Totaal	116.035	6.426	122.461	5,2	4,5
A-groep					
≤10	6.168	387	6.555	5,9	5,0
11-20	5.143	158	5.301	3,0	2,6
21-50	9.620	278	9.899	2,8	2,3
51-100	7.978	220	8.198	2,7	2,3
≥100	17.510	554	18.064	3,1	2,8
Totaal	46.419	1.596	48.016	3,3	2,9
B-groep					
≤10	18.397	2.201	20.597	10,7	8,9
11-20	12.093	701	12.794	5,5	4,9
21-50	16.281	699	16.980	4,1	3,8
51-100	9.672	676	10.349	6,5	5,5
≥100	13.174	552	13.726	4,0	3,8
Totaal	69.616	4.829	74.445	6,5	5,5

Bron: EIB

2.4 Vergelijking bouw en andere bedrijfssectoren

De cijfers in dit rapport hebben tot nu toe alleen betrekking op de bouw. Om de ontwikkeling van het verzuim in te kunnen schatten is een vergelijking met het verzuim in het totale bedrijfsleven nuttig. Hiervoor staan de verzuimgegevens van het CBS ter beschikking. Het CBS rapporteert per kwartaal het verzuimpercentage in een groot aantal sectoren, waaronder de bouw. In tabel 2.11 is de ontwikkeling van het verzuimpercentage voor het totale bedrijfsleven en enkele grotere sectoren opgenomen. Bovendien worden de cijfers voor de bouw(nijverheid) vermeld, zowel volgens opgave van het CBS als van het EIB.

Wanneer het ziekteverzuim van de bouw wordt vergeleken met dat in andere sectoren, dan blijkt dit volgens zowel het CBS aan te sluiten bij het verzuim binnen het totale bedrijfsleven. Het EIB geeft een bovengemiddeld verzuimpercentage binnen de bouw weer. Bij vergelijking van het ziekteverzuim volgens het CBS en het EIB blijken er aanzienlijke verschillen te bestaan. Hierbij moeten de volgende punten bedacht worden:

- In de cijfers van het CBS is de hele bedrijfstak bouwnijverheid opgenomen, dus inclusief bouwinstallatie.
- De EIB-rapportage over het ziekteverzuim geeft een groot aantal details en grootheden die het CBS niet kent. Het CBS beperkt de rapportage enkel tot het verzuimpercentage.

In 2010 tot en met 2015 zijn de verzuimcijfers van het CBS lager dan volgens het EIB. Bovendien is ook de ontwikkeling afwijkend. De verschillen in ontwikkeling zijn verklaarbaar op grond van de hiervoor vermelde verschillen in registratie.

Tabel 2.11 Ziekteverzuim in het particuliere bedrijfsleven (SBI 2008), 2010-2015

	Verzuimpercentage					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015 ¹
Totaal bedrijfsleven	4,2	4,2	4,0	3,9	3,8	3,9
Industrie	5,1	5,2	5,0	4,9	4,8	4,8
Financiële dienstverlening	3,2	3,3	3,2	3,2	3,1	2,9
Openbaar bestuur en overheidsdiensten	5,1	5,4	5,3	5,0	4,9	5,1
Bouwnijverheid CBS	4,2	4,3	4,0	3,8	3,7	3,7
Bouwnijverheid EIB	4,8	5,0	4,9	5,0	4,4	4,5

1 Voorlopige cijfers van het CBS

Bron: CBS/ EIB

3 Meldingsfrequentie

3.1 Ontwikkeling meldingsfrequentie

Meldingsfrequentie afgenomen

De meldingsfrequentie, het aantal ziektegevallen per verzekerd mensjaar, steeg van 0,374 in 2014 naar 0,407 in 2015 (tabel 3.1). Ondanks deze toename bleef het aantal meldingen in de laatste jaren op een historisch laag niveau: de meldingsfrequentie is sinds 2005 gemiddeld met bijna 5% per jaar afgenomen.

3.2 Meldingsfrequentie naar werknemerskenmerken

Jongeren melden zich minder vaak ziek

De jongste leeftijdscategorie had de laagste meldingsfrequentie (tabel 3.1). Bij de overige leeftijdscategorieën is er weinig differentiatie in de meldingsfrequentie waar te nemen. Wel is het zo dat wanneer ouderen zich ziek melden, dit voor een gemiddeld langere duur is dan bij jongere werknemers (zie hoofdstuk 5). Bij alle leeftijdscategorieën was er sprake van een toename van de meldingsfrequentie ten opzichte van 2014. De meldingsfrequentie onder ouderen is relatief sterker opgelopen.

Ijzervlechters, timmerlieden en overig bouwplaatspersoneel vaakste ziek

Naar beroepsgroep bezien meldden ijzervlechters, timmerlieden en het overige bouwplaatspersoneel zich het meest frequent ziek (tabel 3.1). In de voorgaande jaren meldden de ijzervlechters zich het meeste ziek, in 2015 vond deze frequentie aansluiting bij de niveaus van 2011. Bij het UTA-personeel kenden vooral het kaderpersoneel en het overig technisch personeel een bovengemiddelde meldingsfrequentie. Het overig technisch personeel realiseerde een zeer laag aantal meldingen in 2014, de frequenties uit 2015 leken meer aan te sluiten bij het beeld van voor 2014.

Meldingsfrequentie hoogst bij werknemers uit Friesland en Flevoland

Werknemers uit Flevoland en Friesland meldden zich in 2015 vaker ziek dan gemiddeld. Ook in Utrecht was de meldingsfrequentie bovengemiddeld. Net als in 2014 kende Drenthe in 2015 wederom een relatief laag aantal meldingen. Zeeland en Limburg noteerden in tegenstelling tot 2014 nu gemiddelde frequenties. Ook in Groningen is de meldingsfrequentie afgenomen naar het landelijk gemiddelde, nadat de meldingsfrequenties in deze provincie in het voorgaande jaar nog het hoogst van het land was.

Tabel 3.1 Meldingsfrequentie naar leeftijdsklasse en beroepsgroep, 2010-2015

	Meldingsfrequentie					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
<20	1,178	1,147	0,228	0,289	0,149	0,160
20 - 24	0,752	0,774	0,414	0,423	0,335	0,338
25 - 29	0,643	0,638	0,428	0,473	0,388	0,401
30 - 34	0,581	0,604	0,429	0,517	0,392	0,428
35 - 44	0,547	0,546	0,432	0,491	0,389	0,426
45 - 54	0,522	0,503	0,415	0,460	0,370	0,397
≥55	0,484	0,484	0,448	0,498	0,390	0,447
Totaal	0,591	0,585	0,422	0,474	0,374	0,407
Timmerlieden	0,684	0,669	0,498	0,584	0,426	0,518
Metselaars	0,577	0,626	0,478	0,644	0,526	0,370
Minder geschoolden	0,769	0,672	0,465	0,499	0,458	0,416
IJzervlechters	0,442	0,514	0,634	0,777	0,574	0,511
Straatmakers	0,673	0,722	0,382	0,402	0,449	0,363
Machinisten	0,610	0,562	0,426	0,460	0,395	0,314
Overig bouwplaatspersoneel	0,922	1,133	0,657	0,614	0,596	0,612
Leidinggevendend	0,320	0,311	0,278	0,299	0,208	0,330
Uitvoerders	0,427	0,402	0,347	0,357	0,271	0,308
Werkvoorbereiders	0,421	0,437	0,293	0,338	0,251	0,352
Calculators	0,470	0,438	0,315	0,368	0,279	0,346
Kaderpersoneel	0,448	0,471	0,329	0,316	0,289	0,397
Overig UT	0,483	0,468	0,379	0,433	0,219	0,398
Adm. personeel	0,396	0,386	0,274	0,327	0,251	0,313
Totaal	0,591	0,585	0,422	0,475	0,374	0,407
Groningen	0,622	0,783	0,507	0,427	0,452	0,408
Friesland	0,538	0,602	0,437	0,476	0,405	0,485
Drenthe	0,487	0,685	0,554	0,397	0,334	0,327
Overijssel	0,525	0,569	0,337	0,409	0,365	0,370
Flevoland	0,875	0,617	0,737	0,489	0,427	0,535
Gelderland	0,605	0,588	0,407	0,444	0,379	0,376
Utrecht	0,563	0,54	0,343	0,492	0,351	0,436
Noord-Holland	0,563	0,547	0,332	0,464	0,365	0,380
Zuid-Holland	0,658	0,587	0,407	0,528	0,380	0,423
Zeeland	0,718	0,716	0,609	0,544	0,269	0,420
Noord-Brabant	0,580	0,559	0,493	0,510	0,395	0,423
Limburg	0,556	0,583	0,415	0,399	0,332	0,403
Totaal	0,591	0,585	0,422	0,475	0,374	0,407

Bron: EIB

3.3 Meldingsfrequentie naar bedrijfskenmerken

Bovengemiddelde meldingsfrequentie bij b&u en bedrijven met 50+ manjaren

De meldingsfrequentie lag in de b&u het hoogst (tabel 3.2). In de categorie overig was de

Tabel 3.2 Meldingsfrequentie naar sector, type bedrijf en grootteklasse (A- en B-groep en totaal)

	Meldingsfrequentie		
	A-groep	B-groep	Totaal
Sector			
B&U	0,386	0,539	0,475
Gww	0,339	0,366	0,354
Afbouw	0,222	0,419	0,365
Overig	0,235	0,393	0,328
Totaal	0,333	0,454	0,407
Type bedrijf			
A1 Nieuwbouw	0,399	0,550	0,489
A3 Nieuwbouw/gww	0,429	0,627	0,546
B0 Nieuwbouw/onderhoud	0,332	0,455	0,406
C1/2 Onderhoud	0,384	0,561	0,493
D0 Timmerwerk	0,209	0,430	0,348
E1/2 Metsel-/Voegwerk	0,429	0,395	0,377
F0 Vlechtwerk	0,541	0,626	0,573
G1/5 Afwerkbedrijven	0,152	0,238	0,206
H1/2 Dakwerk	0,372	0,713	0,607
J1 Gww	0,373	0,477	0,437
J2 Gww+diversen	0,291	0,307	0,302
J3 Straatwerk	0,188	0,412	0,338
J6 Kabel-/buizenwerk	0,115	0,483	0,331
Jrest Overig gww	0,442	0,268	0,293
Anders	0,243	0,423	0,348
Totaal	0,333	0,454	0,407
Grootteklasse			
≤10	0,222	0,476	0,407
11-20	0,166	0,363	0,299
21-50	0,249	0,420	0,356
51-100	0,335	0,533	0,448
≥100	0,466	0,488	0,485
Totaal	0,333	0,454	0,407

Bron: EIB

meldingsfrequentie het laagst. Tussen de bedrijfstypen traden er grote verschillen op. De hoogste meldingsfrequentie deed zich voor bij dak- en vlechtwerkbedrijven. Met name vlechtwerkbedrijven kenden zowel in de A- als B-groep een bovengemiddelde meldingsfrequentie, dakwerkbedrijven zaten vooral in de B-groep aan de bovenkant van de verdeling. Hoewel het ziekteverzuim met de grootteklasse afneemt, was het beeld wat betreft de meldingsfrequentie niet eenduidig. Bedrijven met meer dan 50 manjaren kenden een bovengemiddelde meldingsfrequentie. In tegenstelling tot 2014 vonden in het afgelopen jaar de meeste ziekmeldingen plaats bij bedrijven met meer dan 100 manjaren. Over de laatste jaren is dit beeld dus niet eenduidig te noemen.

4 Verzuimduur en aantal ziektegevallen

4.1 Ontwikkeling verzuimduur en aantal ziektegevallen

Verzuimduur neemt af, aantal patiënten en ziektegevallen licht gestegen

Nadat het aantal patiënten per manjaar in de voorgaande jaren overwegend afnam, is dit aantal in 2015 bescheiden toegenomen in vergelijking met 2014. Het gemiddelde aantal gevallen per patiënt volgde dezelfde ontwikkeling. De gemiddelde verzuimduur is zowel per geval als per patiënt afgenomen ten opzichte van 2014. Per patiënt daalde het aantal dagen verzuim van bijna 42,7 naar ongeveer 41 dagen. De gemiddelde duur van een verzuimgeval ging van 30,7 naar 28,6 dagen.

Tabel 4.1 Gemiddeld aantal ziektegevallen en gemiddelde verzuimduur (dagen) per patiënt en per ziektegeval, 2010-2015

	Gemiddeld aantal patiënten per manjaar	Gemiddeld aantal gevallen per patiënt	Gemiddelde verzuimduur per geval	Gemiddelde verzuimduur per patiënt
2010	0,39	1,50	21,1	31,7
2011	0,39	1,50	22,1	33,1
2012	0,31	1,37	29,8	50,0
2013	0,33	1,45	27,1	39,2
2014	0,27	1,40	30,7	42,7
2015	0,28	1,43	28,6	40,9

Bron: EIB

4.2 Verzuimduur naar kenmerken werknemers

Gemiddeld aantal ziektegevallen en verzuimduur nemen toe met leeftijd

Zowel het aantal patiënten per manjaar als de gemiddelde verzuimduur per geval en per patiënt namen in 2015 toe met de leeftijd. Met name bij de verzuimduur was deze samenhang duidelijk waarneembaar. Zo lag de gemiddelde verzuimduur bij werknemers van 55 jaar en ouder ruim twee keer zo hoog als bij jonge werknemers. Het aantal gevallen per patiënt vertoonde deze samenhang niet, vanaf de jongste werknemers liep het aantal gevallen eerst op, waarna een afname werd ingezet richting de oudste leeftijdscohorten.

Tabel 4.2 Gemiddeld aantal ziektegevallen per patiënt en gemiddelde verzuimduur (dagen) naar leeftijdscategorie, 2015

	Gemiddeld aantal patiënten per manjaar	Gemiddeld aantal gevallen per patiënt	Gemiddelde verzuimduur per geval	Gemiddelde verzuimduur per patiënt
<20	0,11	1,38	20,6	28,5
20 - 24	0,22	1,52	15,8	24,2
25 - 29	0,26	1,55	17,1	26,4
30 - 34	0,29	1,46	19,8	29,1
35 - 44	0,28	1,49	22,6	33,5
45 - 54	0,28	1,38	32,4	44,8
≥55	0,33	1,35	43,4	58,7
Totaal	0,28	1,43	28,6	40,9

Bron: EIB

Beeld naar beroepsgroep niet eenduidig

In tegenstelling tot de leeftijd is het beeld bij de beroepsgroepen niet eenduidig. Het gemiddelde aantal patiënten per manjaar lag het hoogst bij het overige bouwplaatspersoneel, de timmerlieden en de ijzervlechters. Daarentegen lag dit aantal bij de calculators en het administratieve personeel het laagst. Net als in 2014 kende het kaderpersoneel gemiddeld het hoogste aantal gevallen per patiënt. Wat betreft de verzuimduur stonden straatmakers gemiddeld zowel bij de duur per geval als patiënt bovenaan de lijst. Het overig uitvoerend technisch personeel kende de kortste verzuimduur. Algemeen geldt dat de verzuimgrootheden bij het bouwplaatspersoneel hoger liggen dan bij het UTA-personeel.

Ruim de helft van de ziektegevallen duurt minder dan vijf dagen

Ruim de helft van de afgesloten ziektegevallen duurde minder dan vijf (werk)dagen (tabel 4.4). Een kwart van de ziektegevallen duurde langer dan twintig werkdagen. Verzuim langer dan een jaar hangt sterk samen met de leeftijd. Bij jongeren kwam dit niet of nauwelijks voor, terwijl ongeveer 7% van de ziektegevallen onder ouderen langer dan een jaar duurde.

Tabel 4.3 Gemiddeld aantal ziektegevallen per patiënt en gemiddelde verzuimduur naar beroepsgroep, 2015

	Gemiddeld aantal patiënten per manjaar	Gemiddeld aantal gevallen per patiënt	Gemiddelde verzuimduur per geval	Gemiddelde verzuimduur per patiënt
Timmerlieden	0,36	1,43	29,5	42,2
Metselaars	0,27	1,39	35,4	49,0
Minder geschoolden	0,28	1,47	32,4	47,7
IJzervlechters	0,35	1,44	14,7	21,2
Straatmakers	0,28	1,29	44,3	57,0
Machinisten	0,22	1,43	31,0	44,3
Overig bouwplaatspersoneel	0,38	1,59	33,3	53,0
Leidinggevend	0,25	1,31	23,1	30,3
Uitvoerders	0,24	1,29	30,0	38,6
Werkvoorbereiders	0,25	1,41	20,8	29,4
Calculators	0,22	1,54	21,5	33,1
Kaderpersoneel	0,25	1,60	14,4	23,0
Overig UT	0,27	1,47	12,9	18,9
Administratief personeel	0,21	1,49	23,0	34,3
Totaal	0,28	1,43	28,6	40,9

Bron: EIB

Tabel 4.4 Procentuele verdeling van het aantal afgesloten ziektegevallen naar leeftijdscategorie en duurgroep, 2015

	>0-5	>5-10	>10-20	>20-65	>65-130	>130-195	>195-260	>260-520	Totaal
<20	53,2	4,3	12,8	21,3	6,4	2,1	0,0	0,0	100
20 - 24	66,8	9,4	7,4	10,8	2,5	1,8	0,9	0,2	100
25 - 29	67,1	10,2	5,1	10,8	3,8	1,5	0,6	0,8	100
30 - 34	63,9	10,3	6,0	11,1	5,2	1,4	0,4	1,7	100
35 - 44	63,4	11,3	6,5	9,2	4,2	2,2	1,3	2,0	100
45 - 54	53,8	12,7	7,3	11,2	6,4	2,6	2,4	3,6	100
≥55	44,1	16,7	8,2	11,5	6,0	3,6	2,8	6,9	100
Totaal	57,1	12,5	7,0	10,8	5,2	2,5	1,7	3,2	100

Bron: EIB

Straatmakers kennen een lange verzuimduur

De verzuimduur verschilde bovendien naar beroepsgroep (tabel 4.5). Van de ziektegevallen onder straatmakers duurde de minderheid vijf of minder dagen. Het aandeel ziektegevallen dat langer dan één jaar duurde was, net als in 2014, onder deze beroepsgroep het grootst. Daarentegen omvatte ruim drie kwart van de ziektegevallen onder werkvoorbereiders en het kaderpersoneel minder dan vijf dagen.

Tabel 4.5 Procentuele verdeling van het aantal afgesloten ziektegevallen naar leeftijdscategorie en duurgroep, 2015

	>0-5	>5-10	>10-20	>20-65	>65-130	>130-195	>195-260	>260-520	Totaal
Timmerlieden	55,9	13,7	7,3	10,9	4,9	2,1	1,8	3,4	100
Metselaars	47,0	13,7	7,9	15,2	7,6	2,8	2,4	3,4	100
Minder geschoolden	51,9	12,5	10,8	10,7	5,2	3,7	2,0	3,1	100
Ijzervlechters	60,2	19,4	4,6	11,1	3,7	0,0	0,0	0,9	100
Straatmakers	44,2	11,3	7,8	16,4	7,5	5,7	2,4	4,8	100
Machinisten	49,4	15,5	8,5	13,4	5,9	2,2	1,3	3,9	100
Overig bouwplaats- personeel	48,9	14,8	10,5	12,0	4,7	3,4	1,6	4,1	100
Leidinggevenden	70,8	8,5	3,0	7,0	5,2	1,8	1,2	2,4	100
Uitvoerders	58,9	14,1	4,8	9,1	5,3	2,4	1,7	3,8	100
Werkvoorbereiders	76,9	5,0	2,6	5,6	4,7	1,5	1,8	2,0	100
Calculators	73,8	6,5	3,0	7,7	3,0	1,8	1,8	2,4	100
Kaderpersoneel	78,3	10,8	1,2	2,4	4,8	1,2	0,0	1,2	100
Overig UT Administratief personeel	73,1	10,9	3,4	7,6	4,2	0,0	0,8	0,0	100
Totaal	57,1	12,5	7,0	10,8	5,2	2,5	1,7	3,2	100

Bron: EIB

5 Verzuim langer dan één jaar

5.1 Ontwikkeling verzuim langer dan één jaar

Aandeel gevallen van één jaar of langer nagenoeg constant

In 2015 kwam het aandeel ziektegevallen van één jaar of langer, net als in 2014, uit op 1,3%. Het aandeel langdurende gevallen schommelt de laatste jaren tussen 1,3% en 1,6% (tabel 5.1). Sinds 2006 is de werkgever verplicht de werknemer gedurende maximaal twee jaar door te betalen. Daarom wordt vanaf 2006 het verzuimpercentage ook in het tweede jaar bepaald.

Tabel 5.1 Percentage gevallen van één jaar of langer naar leeftijd en beroepsgroep, 2010-2015

	Percentage van werkenden					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Leeftijd						
<20	0,2	0,2	0,2	0,0	0,0	0,0
20 - 24	0,2	0,4	0,5	0,2	0,1	0,1
25 - 29	0,5	0,3	0,8	0,6	0,7	0,3
30 - 34	0,5	1,0	1,0	0,7	0,6	0,7
35 - 44	1,1	1,0	1,2	1,0	0,8	0,8
45 - 54	1,5	1,7	1,5	1,6	1,5	1,4
≥55	2,2	2,5	3,6	3,4	2,7	3,0
Totaal	1,1	1,3	1,6	1,5	1,3	1,3
Beroepsgroep						
Timmerlieden	1,2	1,5	1,6	1,6	1,5	1,8
Metselaars	1,6	2,2	2,7	2,9	2,1	1,3
Minder geschoolden	1,5	1,2	1,7	1,9	2,0	1,3
Ijzervlechters	1,5	2,6	2,9	2,0	0,9	0,5
Straatmakers	1,4	2,0	1,6	1,9	2,2	1,7
Machinisten	1,6	1,1	1,4	1,3	1,7	1,2
Overig bouwplaatspersoneel	1,3	1,5	2,8	2,4	1,9	2,5
Leidinggevenden	0,3	0,6	1,1	0,6	0,5	0,8
Uitvoerders	0,8	0,8	1,0	1,4	0,8	1,2
Werkvoorbereiders	0,5	0,4	0,7	0,3	0,6	0,7
Calculators	0,5	0,8	0,8	0,4	0,5	0,8
Kaderpersoneel	0,5	0,0	0,3	0,3	0,8	0,5
Overig UT	0,6	0,9	1,1	0,2	0,0	0,0
Administratief personeel	0,6	0,5	0,7	1,0	0,8	0,8
Totaal	1,1	1,3	1,6	1,5	1,3	1,3

Bron: EIB

5.2 Langdurig verzuim naar werknemerskenmerken

Langdurig verzuim loopt op met leeftijd

Er is een duidelijke relatie tussen leeftijd en langdurig ziekteverzuim. Het aandeel ziektegevallen van één jaar of langer neemt met de leeftijd toe (tabel 5.1). Bij werknemers van 55 jaar en ouder ligt dit aandeel ongeveer tweemaal hoger dan bij werknemers tussen 45-55 jaar en bijna vier keer zo hoog als bij werknemers van 35 tot 44 jaar het geval is.

Langdurig verzuim verschilt naar beroep

Timmerlieden, straatmakers en het overige bouwplaatspersoneel kenden een bovengemiddeld aandeel langdurige ziektegevallen. Bij het UTA-personeel was dit met name het geval bij uitvoerders. Bij het overig UT (uitvoerende technisch) personeel was er, net als in 2014, zelfs geen sprake van langdurig ziekteverzuim. De ontwikkeling van het verzuim langer dan één jaar is wisselend, bij de ene beroepsgroep is dit aandeel toegenomen, en bij de andere juist afgenomen.

5.3 Langdurig verzuim naar bedrijfskenmerken

Het aandeel verzuim langer dan één jaar is over sectoren minder gedifferentieerd dan in voorgaande jaren, de percentages lagen in de meeste sectoren rond de 1,3% (tabel 5.2). Naar bedrijfstype bezien hadden vooral afwerkbedrijven vaker te maken met langdurig verzuim. Wat betreft de grootte van het personeelsbestand lijkt het aandeel langdurig verzuim met de bedrijfsgrootte af te nemen, echter is dit beeld in 2015 minder nadrukkelijk aanwezig dan in 2014 het geval was. Het aandeel verzuim langer dan één jaar lag bij het bouwplaatspersoneel (1,6%) tweemaal hoger dan bij UTA-personeel (0,8%).

Tabel 5.2 Aandeel gevallen van één jaar of langer in de verzekerde manjaren naar hoofdgroep, bedrijfstype en grootteklasse, 2015

	Gevallen van één jaar of langer		
	A-groep	B-groep	Totaal
Sector			
B&U	0,9	1,7	1,3
Gww	0,7	1,4	1,2
Afbouw	0,4	1,7	1,3
Overig	0,9	1,6	1,3
Totaal	0,8	1,6	1,3
Type bedrijf			
A1 Nieuwbouw	0,9	1,6	1,3
A3 Nieuwbouw/gww	1,0	2,9	2,0
B0 Nieuwbouw/onderhoud	0,8	1,6	1,3
C1/2 Onderhoud	0,9	1,9	1,5
D0 Timmerwerk	0,2	1,6	1,1
E1/2 Metsel-/Voegwerk	0,0	1,0	0,8
F0 Vlechtwerk	0,0	1,4	1,1
G1/5 Afwerkbedrijven	0,8	1,3	1,1
H1/2 Dakwerk	0,0	3,2	2,3
J1 Gww	0,6	1,2	0,9
J2 Gww+diversen	0,4	1,8	1,2
J3 Straatwerk	1,0	2,5	2,0
J6 Kabel-/buizenwerk	0,0	1,5	0,9
Jrest Overig gww	1,1	0,8	0,8
Anders	1,2	1,3	1,3
Totaal	0,8	1,6	1,3
Grootteklasse			
≤10	1,7	3,2	2,8
11-20	0,5	1,1	0,9
21-50	0,7	0,9	0,8
51-100	0,7	1,9	1,3
≥100	0,6	0,7	0,7
Totaal	0,8	1,6	1,3

Bron: EIB

Bijlage

Veranderingen in de registratie van het ziekteverzuim

In de registratie op basis van de verzuimgegevens van de arbodiensten is sprake van onderregistratie. Niet alle bij een arbodienst aangesloten bedrijven zullen alle ziektegevallen doorgeven aan deze arbodienst. Over het algemeen zullen de kortdurende gevallen niet altijd gemeld worden.

Definities beroepsgroepen

In deze publicatie wordt geen indeling naar beroep gemaakt, maar vindt een aggregatie plaats naar beroepsgroep. In schema 1 is af te lezen welke beroepen tot welke beroepsgroep behoren. De ervaring heeft geleerd dat werknemers in een jaar vaak meerdere beroepen uitoefenen die tot één beroepsgroep zijn samen te voegen. Dit doet zich vooral voor bij de timmerlieden en de minder geschoolden.

In het schema zijn de beroepsgroepen van timmerlieden tot en met machinisten aangevuld met een uitsplitsing van de groep overig bouwplaatspersoneel. De beroepsgroepen van leidinggevenden tot en met administratief personeel is aangevuld met de groep overig UT, deze beroepsgroepen hebben betrekking op het UTA-personeel.

Kenmerken van bedrijven

De bedrijven worden in dit rapport zowel naar grootte als naar type ingedeeld. De indeling naar grootte van een bedrijf geschiedt aan de hand van het aantal verloonde manjaren in 2015. De indeling naar type is gebaseerd op de aard van de werkzaamheden. In principe wijken deze indelingen niet af van de indelingen, zoals die gemaakt werden in het EIB-rapport 'De bouwbedrijven in 2006'. In de rapportage over het ziekteverzuim zijn de bedrijfstypen echter verder geaggregeerd volgens schema 2.

Schema 1 Indeling beroepen in beroepsgroepen

Beroepsgroep	De bij de beroepsgroep ingedeelde beroepen
Timmerlieden	Timmerlieden, betontimmerlieden en machinaalhoutbewerkers
Metselaars	Metselaars, voegers, tegelzetter en stukadoors
Minder geschoolden	Betonwerkers, opperlieden, grondwerkers, chauffeurs, slopers, waterbouwers en ongeschoolden algemeen
IJzervlechters	IJzervlechters en heiers
Straatmakers	Straatmakers en wegebouwers
Machinisten	Machinisten, monteurs en lassers
Leidinggevenden	Directeuren, bedrijfsleiders, project/ rayonleiders, hoofd uitvoerders
Uitvoerders	Uitvoerders
Werkvoorbereiders	Werkvoorbereiders
Calculators	Calculators
Kaderpersoneel	Bouwkundigen/ingenieurs, tekenaars, technisch medewerkers bedrijfsbureau, kwaliteitscontroleurs
Administratief personeel	Administratief personeel
Overigen onbekend	

Bron: EIB

Schema 2 Indeling van de typen bedrijven in categorieën

Type	Benaming	Hieronder vallen de typen uit 'De bouwbedrijven in 2006'
A1	Nieuwbouw	A1
A3	Nieuwbouw van grond-, water- en wegebouw	A3
B0	Nieuwbouw en onderhoud	B0
C1/2	Onderhoud	C1, C2
D0	Timmerwerk	D0
E1/2	Metselwerk	E1/E2
F0	Vlechtwerk	F0
G1/5	Tegelzetwerk	G1, G2, G3, G4, G5
H1/2	Dakwerk	H1, H2
J1	Grond-, water- en wegebouw	J1
J2	Grond-, water- en wegebouw en diverse	J2
J3	Straatwerk	J3
J6	Kabel/buizenwerk	J6
Jrest	Overige grond-, wateren wegebouw	J4, J5, J9, J0
Anders		A2, A4, A5, A6, K0, L0, M0, N0, O0, P0, P1, Q0, R0, S0, T0

Bron: EIB

EIB-publicaties

2010

Verwachtingen bouwproductie en werkgelegenheid 2010

Algemene kosten in het bouwbedrijf 2006-2008

Bedrijfseconomische kencijfers b&u-bedrijven 2008

Bedrijfseconomische kencijfers gww-bedrijven 2008

Trends en ontwikkelingen in de afbouwbranche 2010-2015

Zzp'ers in de bouw

De arbeidsmarkt in de bitumineuze en kunststofdakbedekkingsbranche

Kantorenleegstand - probleemanalyse en oplossingsrichtingen

Ondergrondse netwerken en grondwaterbeheer

Monitor arbeidsongevallen in de bouw 2009 (ARBOUW)

Ziekteverzuim in de bouw 2009

Beleidsvarianten beperking hypotheekrenteaftrek en liberalisatie huursector

Nacht- en weekendwerk in het wegonderhoud

Bouw in beeld 2009

De bouwarbeidsmarkt 2010-2015

Bedrijfseconomische kencijfers gespecialiseerde bedrijven 2007-2008

Strategie en crisis

Vrouwen in technische functies

Marktstudie AFNL 2011-2012

Infrastuctuurmonitor - MIRT 2011

Kantorenleegstand - analyse van de marktwerking

2011

Verwachtingen bouwproductie en werkgelegenheid 2011

Algemene kosten in het bouwbedrijf 2007-2009

Openbare aanbestedingen in de gww

Bedrijfseconomische kencijfers gww-bedrijven 2009

Bedrijfseconomische kencijfers b&u-bedrijven 2009

Succesvol binnenstedelijk bouwen

De winst van innoveren

Algemene BouwplaatsKosten (ABK) van B&U-projecten 2010 (RRBOUW)

Productiviteit en strategie

Bouwconcerns in beeld 2009-2010

Trends en ontwikkelingen in de afbouwbranche 2011-2016

Restauratie en onderhoud van monumenten - marktverkenning tot 2015

Aanbestedingsgedrag opdrachtgevers

Actuele situatie in de bouw - overzicht ten behoeve van de nieuwe woonvisie

Dynamiek op de woningmarkt

De civiele betonbouw tot 2016 - ontwikkelingen op de markt en in de rolverdeling in het bouwproces

Monumenten en corporaties - monumentenbezit en -beleid van corporaties

Ziekteverzuim in de bouw 2010

Maatschappelijke woonagenda - van programmeren naar stimuleren

Monitor arbeidsongevallen in de bouw 2010 (ARBOUW)

Kantorenmonitor - analyse van vraag en aanbod

MKBA Herstructurering Eemsdelta

Bedrijfseconomische kencijfers - b&u- en gww-bedrijven 2010

Kosten en baten van de bouw bbl-opleiding

Overheid en markt; nieuw evenwicht in aanbesteden

Dienstverlening van medeoverheden - quick scan onder architectenbureaus

Infrastructuurmonitor - MIRT 2012

Algemene kosten in het bouwbedrijf 2008-2010

Kostenmodel omgevingsrecht

Bouwen voor kwaliteit

2012

Evaluatie stimuleringspakket woningbouw

Verwachtingen bouwproductie en werkgelegenheid 2012

Situatie op de Nederlandse hypotheekmarkt

Arbeid en scholing in de restauratiesector

Trends en ontwikkelingen in de wegenbouw tot 2017

Trends en ontwikkelingen in de afbouwbranche 2012-2017

Bouwconcerns in beeld 2010-2011

Effecten van bezuinigingen in de infrastructuur

Annuitaire beperking hypotheekrenteaftek

Vitaliteit: van feit tot beleid

Ziekteverzuim in de bouw 2011

Landelijke samenvatting kantorenmonitor

Stedelijke ontwikkeling en infrastructuur

Monitor arbeidsongevallen in de bouw 2011

Aanbestedingsgedrag opdrachtgevers

Gemeentefinanciën, voorzieningen en ruimtelijke investeringen in krimpgebieden

Kantorenmarkt Noord Nederland

Kantorenmarkt Oost Nederland

Kantorenmarkt provincie Utrecht

Kantorenmarkt Noord-Holland en Flevoland

Kantorenmarkt Zuid-Holland

Kantorenmarkt Zeeland

Kantorenmarkt Noord-Brabant

Kantorenmarkt Limburg

Verkiezingsprogramma's - gevolgen voor de woningmarkt en de bouwproductie

Bouwen voor de zorg

De bouw in 2020

Inventarisatie projecten Noord-Holland Noord 2013

Bouwschoolverlaters

Perspectief voor de funderingsbranche

Bouw in beeld 2011-2012

Regeerakkoord en woningcorporaties

Infrastructuurmonitor - MIRT 2013

Algemene kosten in het bouwbedrijf 2009-2011

Bedrijfseconomische kencijfers - b&u- en gww-bedrijven 2011

Marktstudie AFNL 2012-2017

2013

Verwachtingen bouwproductie en werkgelegenheid 2013

Verhuurderheffing en huurmaatregelen in krimpregio's

Bouwconcerns in beeld 2011-2012

Woonakkoord - effecten op bouwproductie en werkgelegenheid

Trends en ontwikkelingen in de afbouwbranche 2013-2018

Investeringsfaciliteit en verhuurderheffing

De Stroomversnelling

Ziekteverzuim in de bouw 2012

Verkenning woningbouwprogrammering Regio Amersfoort

De feiten rond aanbesteden

Monitor arbeidsongevallen in de bouw 2012 (ARBOUW)

Bouwen voor het onderwijs

Regionale kantorenmarkten Metropoolregio Rotterdam en Den Haag

SER Energieakkoord

Duurzame inzetbaarheid van arbeid

Bouw in beeld 2012-2013

Restauratie en onderhoud van monumenten

Waterbouw en waterschappen tot 2020

MKBA Zeeuws-Vlaanderen

Infrastructuurmonitor - MIRT 2014

EMVI, tenzij.....

Verkenning woningbouwprogrammering regio Arnhem-Nijmegen

Kostenverschil binnenstedelijk bouwen en bouwen op uitleglocaties in Noord-Holland

Algemene kosten in het bouwbedrijf 2010-2012

Bedrijfseconomische kencijfers b&u- en gww-bedrijven 2012

2014

Verwachtingen bouwproductie en werkgelegenheid 2014

Bouwconcerns in beeld 2012-2013

Eindgebruiker en opdrachtgever in de bouw: lessen uit het buitenland

Toekomstperspectieven sloopsector

Scenariostudie Overijssel

Verkenning woningbouwprogrammering Regio Amersfoort

Startersregeling Regio Amersfoort

Succesfactoren opdrachtgeverschap

Ziekteverzuim in de bouw 2013

Gebruik en effecten van de Starterslening)

Transactiekosten aanbesteden

Bouw in beeld 2013-2014

Regionale afstemming van werklocaties in Noord-Brabant

Infrastructuurmonitor - MIRT 2015

Monitor arbeidsongevallen in de bouw 2013 (Arbouw)

2015

Verwachtingen bouwproductie en werkgelegenheid 2015

Grondmarkt in crisistijd

Van de grond af aan

Algemene kosten in het bouwbedrijf 2011-2013

Bedrijfseconomische kencijfers - b&u- en gww-bedrijven 2013

Restschulden in Nederland

Beleggen in zorgvastgoed

Effect vrijstelling WWS en verhuurderheffing

Monitor arbeidsongevallen in de bouw 2014 (Arbouw)

Investeren in Nederland

Werkloosheid in de bouw 2009-2011

Woningmarktgebieden in de Noordvleugel

Infrastructuurmonitor: MIRT 2016

Vitaliteit op de lange termijn

Succesvolle EMVI-aanbestedingen

Energiebesparende technieken en kwalificaties bouwpersoneel

Bedrijfseconomische kencijfers b&u- en gww-bedrijven 2014

Algemene kosten in het bouwbedrijf 2012-2014

Monitor bouwketen, najaar 2015

Bouw in beeld 2014-2015

MKBA wetsvoorstel kwaliteitsborging voor het bouwen

Monitor Zzp'ers in de bouw 2014, eerste halfjaar

Monitor Zzp'ers in de bouw 2014, tweede halfjaar

2016

Verwachtingen bouwproductie en werkgelegenheid 2016

Macro-economische verkenning betonakkoord

Ziekteverzuim in de bouw 2014

Instandhouding van monumenten

Monitor Zzp'ers in de bouw 2015, eerste halfjaar

Evaluatie marktvisie waterschappen

Monitor bouwketen, voorjaar 2016

Investeren in de Nederlandse woningmarkt

Economisch Instituut voor de Bouw

Koninginneweg 20
1075 CX Amsterdam

t (020) 205 16 00

eib@eib.nl
www.eib.nl

Desktop publishing: Margo Wakidjan-Nijbroek, EIB

The logo for the Economisch Instituut voor de Bouw (eib) features the lowercase letters 'eib' in a bold, blue, sans-serif font. The 'e' and 'i' are connected, and the 'b' is slightly larger and positioned to the right.

Economisch Instituut
voor de Bouw

Koniginneweg 20
1075 CX Amsterdam
t (020) 205 16 00
info@eib.nl
www.eib.nl